

СТАНОВИЩЕ

от Доц. д-р Росен Калпачки, дм,
Катедра Медико-социални науки, Югозападен университет - Благоевград
УМБАЛ "Света Анна" София, Клиника по нервни болести

на дисертационния труд на д-р Десислава Герасимова,
на тема „ КЛИНИЧЕН ПОДХОД, ОСНОВАН НА БИОПСИХОСОЦИАЛНИЯ МОДЕЛ ПРИ
ЛЕЧЕНИЕТО НА ХРОНИЧНА БОЛКА В ШИЕН ДЯЛ НА ГРЪБНАЧЕН СТЬЛБ“,
представен за придобиване на образователна и научна степен „доктор“

Социално-значимите заболявания винаги са били във фокуса на медицината именно защото тяхната социална "цена" е била особено висока. Днес тяхната роля е още по-голяма, защото съвременното общество издига опазването на индивидуалното, но и на общественото здраве до непознат досега пиедестал и определено търси както увеличаване продължителността на живота, така и повишаване на неговото качество. Хроничната болка и особено тази в шийния дял на гръбначния стълб е актуален пример за масово заболяване със сериозна социална значимост. От тази гледна точка представеният ми за становище дисертационен труд разглежда проблеми от голяма важност и актуалност.

Обемът на дисертацията е 192 страници и включва въведение, литературен обзор, цели и задачи, материал и методология, методи за обективизиране на резултатите, резултати и анализи, дискусия, заключение, изводи, приноси и приложения и литература от 175 заглавия, от които 29 на кирилица и 146 на латиница. Разработката е богато онагледена с 7 фигури, 4 хистограми, 45 диаграми и 47 таблици, което е изключително добре и достатъчно.

Авторефератът към дисертацията я отразява вярно и точно. Съдържа всички собствени резултати, както и изводите, препоръките и приносите на дисертационния труд.

Д-р Герасимова е навлязла в проблема изключително прецизно и широкообхватно. Като начало в литературния обзор са разгледани почти всички аспекти на болката като медицински симптом, както и анатомия и физиология на шийния отдел на гръбначния стълб, етиологията, диагнозата, клиниката и всички методи на лечение на хроничната неспецифична болка в този отдел. Разгледани са и по-специално терапевтичните интервенции, съобразени с биопсихосоциалния модел.

В третата част са изведени правилно формулираните цели и задачи, а в четвъртата са описани обекта на проучването и по-скоро дизайна му. Методите на изследване и анализ са обект на петата част на дисертацията. Самите резултати са изведени както от ретроспективно, така и от продължаващо върху същата кохорта амбиспективно изследване - след лечение и 3 месеца по-късно. Специално внимание обръщам на прекрасното впечатление, което ми направи подробният и издържан статистически анализ. Като особено ценен факт бих отбелязал, че резултатите от проучването на д-р Герасимова дават основание да се оформят няколко препоръки, едната от които е целенасочено да бъдат оценявани и проследявани промените в психоемоционалното състояние на пациентите с хронична болка в шийния дял на гръбнака. Това дава допълнителни насоки за избора и изготвянето на индивидуална терапевтична програма, съобразена с настъпилите специфични промени, както на соматично, така и на психоемоционално ниво. Резултатите от лечението на двете групи пациенти за пореден път потвърждават сериозния, водещ терапевтичен ефект на физиотерапията сама по себе си при хроничната вертеброгенна болка.

В изложението личи добро боравене с наличната литература по въпроса, има добра подредба на представените факти и резултати, подходящо са отбелязани ключовите за темата изводи и цитати. Поддържам направените изводи и изведените приноси.

Позволявам си да отправя някои критични бележки към оформянето на дисертационния труд:

1. В заглавието е лингвистично по-уместно “шийният дял” и “гръбначният стълб” да се членуват.
2. Групата на “ко-аналгетиците” би могла да се замени с “медикаменти за лечение на невропатна болка”, което е прието напоследък. Освен това при класифицирането на медикаментите от тази група е редно да се напише само “антидепресанти”, защото в последните години се използват и други, а не само трицикличните.
3. Уместно е да се отбележи, дали лечението на пациентите от Експерименталната група 1 представлява “стандартното”/“обичайно” лечение съгласно утвърдените стандарти в медицината.
4. Дискусията е ненужно “утежнена” с подробно описание на други подобни проучвания, чието място е по-скоро в литературния обзор.

Категорично може да се отбележи, че изводите, направени в дисертационния труд на базата на собственото изследване представляват научна новост в нашата литература, обогатяват научните познания и осигуряват необходимите научни предпоставки за разработване и изпълнение на стандарт за физиотерапевтична програма съчетана и с методи за психо-емоционално повлияване на пациенти с хронична болка във врата.

Представеният ми за становище дисертационен труд на д-р Десислава Герасимова представлява оригинална разработка, която отговаря на минималните национални изисквания на ЗРАСРБ, на Правилника за неговото приложение и на Правилника за развитие на академичния състав на Софийския университет “Св. Климент Охридски”. Няма наличие на плагиатство.

Всичко това ми дава основание за **положителна** оценка на дисертационния труд и призовавам уважаемото научно жури да гласува да бъде присъдена образователната и научна степен “доктор” в област 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина на докторанта д-р Десислава Герасимова.

Дата 25.01.2024

Подпис: доц. д-р Росен Калпачки

